
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2021:6

Missionsuppdraget

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2021:44 med förslaget att missionsuppdraget inom det internationella arbetet tydliggörs med en särskild missionsavdelning och att Svenska kyrkan söker fördjupat samarbete med sina systerkyrkor. Utskottet konstaterar att såväl mission som arbete för fördjupat kyrkosamarbete bedrivs och föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2021:44 punkt 1,
2. avslå motion 2021:44 punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2021:44 av Berth Löndahl och Leif Nordlander, Missionsuppdraget

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tydliggöra missionsuppdraget inom ramen för det internationella arbetet med en särskild missionsavdelning,
2. söka ett fördjupat samarbete med våra systerkyrkor.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2021:44 i Ln 2021:5y *bilaga*.

Bakgrund

Inom kyrkokansliet bedrivs det internationella och ekumeniska arbetet i nära samspel mellan flera avdelningar, utifrån de utgångspunkter som kyrkomötes- och kyrkostyrelsebeslut anger. Kyrkorelationer är en väsentlig del av detta arbete.

Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan

I *Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan* (KS2020-1140, antagen av kyrkostyrelsen 2020-12-16) står att Svenska kyrkan deltar i Guds mission (*missio Dei*) med kristusbekännelsen i centrum och i partnerskap med bland annat Lutherska världsförbundet. Svenska kyrkan prioriterar därvid särskilt att

verka för ett intensifierat samarbete med LVF och dess medlemskyrkor, särskilt i relation till fältet teologisk utbildning samt vill bidra till att arbetet med genusrättvisa, policydialog, ungdomar/unga vuxna, ekumenisk dialog och interreligiös samverkan ytterligare förstärks.

Svenska kyrkans kyrkorelationer

Svenska kyrkan har kyrkorelationer av olika slag. Full kyrkogemenskap föreligger mellan medlemskyrkorna i Lutherska världsförbundet, med Oberoende filippinska kyrkan, De gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen och Tysklands evangeliska kyrka samt inom Borgågemenskapen (anglikanska och lutherska kyrkor huvudsakligen i Norden, Baltikum och på de brittiska öarna). Därutöver finns även andra samarbetsavtal och historiska relationer.

Samtliga stift har någon typ av relation till stift eller kyrkor inom Lutherska världsförbundet i Afrika, Centralamerika och/eller Mellanöstern, ett par stift har därutöver också vänrelationer med anglikanska stift i Afrika. De gemensamma biskopsmöten som 2015 och 2019 samlade biskopar från Svenska kyrkan och Evangelisk-lutherska kyrkan i Tanzania skapade och underhöll kontaktytor. Ett svåröverblickbart antal vänförsamlingsrelationer hör också till bilden. Alla dessa kontakter bidrar i denna del av fullgörandet av Guds mission, vilket enligt plattformen för ekumenik och interreligiös samverkan ”lika mycket [utmanar] den egna självförståelsen som kyrkornas praktiska samverkan och ömsesidiga beroende av varandra”.

Prioritering teologisk utbildning

Enligt dokumentet Strategi för teologisk utbildning i en global kontext (KS2020-1111, antaget av kyrkostyrelsen 2020-10-28) hör den teologiska utbildningen samman med ”övrig ekumenisk och internationell samverkan”. Utöver redan anförda prioriteringar är det viktigt för Svenska kyrkan att stödja teologisk utbildning som möjliggör utveckling av kontextuell teologi. Av strategin framgår vidare att Svenska kyrkan vill främja ömsesidiga lärarutbyten, med såväl utsänd personal från Svenska kyrkan som periodvis undervisning genom lärare från systerkyrkor vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut och vid stiftsarrangemang.

Såväl detta strategidokument som ovan nämnda plattform innebär möjligheter för systerkyrkor att utifrån sina behov och önskemål påverka hur Svenska kyrkan reflekterar kring och lever uppdraget att utöva mission.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågor om mission har behandlats av kyrkomötet vid ett flertal tillfällen på senare år. Kyrkolivsutskottet redovisar i sitt betänkande 2018:5 Missionsuppdraget att ett drygt tjugotal motioner behandlats sedan 2009. Med anledning av motion 2018:59, som behandlades i betänkandet, hade ekumenikutskottet beretts möjlighet att yttra sig (Eu 2018:2y) och skriver i yttrandet att mission utgår från många centra i världen.

Under 2018 års kyrkomöte behandlade ekumenikutskottet motion 2018:53 Mission, missionärer och gemenskap. I den föreslogs överläggningar om det gemensamma missionsuppdraget med systerkyrkan i Tanzania, inom ramen för Act Svenska kyrkan. Utskottet konstaterade i sitt betänkande 2018:5, vid en tidpunkt när svensk-tanzaniskt biskopsmöte ägt rum vid ett tillfälle, ”att samverkan [...] fortfarande är rik och intensiv, även om den idag sker i andra former och på andra villkor än tidigare”. På utskottets förslag avslog kyrkomötet motionen.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:44.

Utskottet vill tacka läronämnden för ett mycket klagörande yttrande, som tydliggör att motionen utgår från ett smalt missionsbegrepp. Såväl den föredragning av *Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan* som utskottet tagit del av som annat bakgrundsmaterial visar att mission i flera meningar bedrivs av Svenska kyrkan. Även den strävan efter fördjupat samarbete med systerkyrkorna som motionen efterlyser föreligger redan, bilateralt såväl som multilateralt. Att i detta läge bifalla motionen skulle inte bara förminska det arbete som finns utan skulle också föregripa pågående revision av den strategiska planen för Act Svenska kyrkan.

Utskottet motsätter sig ingalunda fördjupat kyrkosamarbete utan ser med stor glädje att såväl gällande styrdokument som pågående operativt arbete syftar till fördjupat kyrkosamarbete.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att motion 2021:44 avslås i sin helhet.

Digitalt sammanträde den 7 oktober 2021

På ekumenikutskottets vägnar

Gun Eriksson, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Gun Eriksson, ordförande, Agneta Brendt, Klas Corbelius, Christian Bonde, Katarina Glas, Celina Falk, Stig Axelsson, Jan Wahn, Niklas Larsson, Marcus Lagerroos, Jerker Schmidt, Madelaine Erlandsson, Anders Nihlgård, Anders Novak och Anki Erdmann.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Erik Vikström, Veronica Litström, Britas Lennart Eriksson, Roland Samuelsson, Lars Rande, Erik Ringheim, Malin Attervåg, Inger Fredriksson, Emilia Persson, Gunilla Eldebro, Birgitta Axelsson Edström och Caroline Åkerhielm.

Biskop Sören Dalevi har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Vi vill anmäla reservation mot utskottets förslag om avslag av den andra att-satsen i motion 2021:44 till förmån för att den ska anses vara besvarad genom Svenska kyrkans arbete såsom beskrivet i Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan (KS 2020-1140) samt Strategi för teologisk utbildning i en global kontext (KS 2020-1111) med mera. Ett avslag om fördjupad samverkan med systerkyrkor sänder signaler som talar emot själva essensen av ekumenik – nämligen den världsvida kyrkans synliga enhet i en försonad mångfald.

Celina Falk och Stig Axelsson

Reservation 2

Jag reserverar mig mot ekumenikutskottets beslut att avslå motion 2021:44 till förmån för bifall för hela motionen. Jag ställer mig positiv till motionen. Fokus för missionen

Eu 2021:6

bör dock vara i det område där avsaknaden för kyrkan och Gud är som mest avlägsen och här placerar sig vår del i världen som utmärkande. Fokus bör där av ligga på onådda områden i världen och Sverige där Europa bör få större fokus än idag i missionsuppdraget.

Marcus Lagerroos

Särskild mening

Jag vill anföra särskild mening i överensstämmelse med reservation 1.

Erik Ringheim

Religionsdialog och mission

Läronämndens yttrande över motionerna 2021:15, 2021:23, 2021:29, 2021:44 och 2021:51

Kristna tror på en treenig Gud: skapare, frälsare och livgivare.

De apostoliska, nicenska och athanasianska trosbekännelserna inleds alla med tron på en enda Gud, som har skapat himmel och jord. Därför är det angeläget för kristna att föra dialog med gudstillbedjare i olika traditioner.

Bekännelsen till Jesus Kristus är kyrkans hjärtpunkt. Kristnas kallelse är att göra honom känd, trodd och älskad. När trosbekännelsen beskriver Sonen som ”av samma väsen som Fadern” säger detta att tron på Jesus Kristus är förbunden med tron på Gud som skapare av alla människor.

Den heliga Anden kan ge sig till känna även i andra religiösa traditioner. Därför mognar Andens frukter (Galaterbrevet 5:22–23) också utanför kyrkans sammanhang. Samtidigt finns det anledning att vara vaksam, eftersom det finns livsfientlig religiositet både i och utanför kristna sammanhang.

Utvecklingen i Svenska kyrkan när det gäller relationen mellan mission och dialog är en del av en bred rörelse i den globala kristenheten som syftar till att förena kärleken till Kristus med tron på Gud som skapat alla människor.

Detta betonas exempelvis i det internationella ekumeniska dokumentet *Charta Oecumenica*, undertecknat av företrädare för de stora kyrkofamiljerna i Konferensen för europeiska kyrkor (KEK) och Romersk-katolska kyrkan genom Europeiska biskopskonferensernas råd (CCEE):

Vi förbinder oss

- att erkänna människors och grupper religions- och samvetsfrihet och verka för att de såväl individuellt som gemensamt, privat som offentligt, får utöva sin religion eller livsåskådning inom ramen för gällande rättsregler,
- att vara öppna för samtal med alla människor av god vilja, att fullgöra gemensamma angelägenheter tillsammans med dem och vittna för dem om den kristna tron.

Begreppet ”mission” har använts på olika sätt i historien. I sitt yttrande Ln 2018:3y med hänvisning till Ln 2014:8y skriver läronämnden:

Kyrkan är redskap för Guds sändning som tar sig uttryck i församlingens uppdrag att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Detta är grunden för den missionsstrategi som ska förverkligas i varje församling och som tydliggörs i församlingsinstruktionen. Den utarbetas i samspel mellan stiftet och de lokala pastorala områdena.

Ordet mission har använts på olika sätt i kyrkans tradition. Mission kan beskrivas som uppdraget att delta i Guds mission, Guds verk i världen (*Missio Dei*). Ordet mission kan också användas om det mer specifika uppdraget att göra Jesus Kristus känd, trodd och älskad.

Det behöver alltså inte föreligga någon motsättning mellan att förkunna evangeliet om Kristus och att bejaka religionsdialog. ”En sådan dialog är inte bara förenlig med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, utan även ett sätt att ge uttryck åt denna tro.” (Ln 2011:9y)

Uppsala den 27 augusti 2021

På läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Thomas Petersson, biskop Andreas Holmberg, Marta Axner Ims, Teresa Callewaert, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.